

ЗМІСТ ДОСЛІДНИЦЬКОГО КОМПОНЕНТА В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРА АРХІТЕКТОРА

ЯРЕМЕНКО І.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Підготовка магістрів з освітньо-наукової програми «Архітектура будівель і споруд» передбачає включення дисциплін науково-методичного спрямування, що націлюють студентів на набуття здатностей розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування, зокрема і при виконанні науково-дослідницької частини випускної кваліфікаційної роботи. Щорічний перегляд та вдосконалення освітньо-наукової програми, урахування зауважень і пропозицій експертів під час проходження акредитації стимулюють до критичного перегляду та впорядкування змісту дослідницького компонента та індивідуальних завдань, що виконуються студентами з відповідних дисциплін.

Вибір теми дослідження здобувачами та початковий збір матеріалів починається ще під час проектно-дослідницької практики, що проходить після закінчення першого семестра навчання в магістратурі. Частиною звіту студента про проходження практики поряд з проектною роботою стає індивідуальне завдання, в якому він аналізує досвід проектування, будівництва та експлуатації будівель, обраного для дослідження типу, та робить першу спробу узагальнити сучасні тенденції в цій галузі. Таким чином не тільки проектне, але й дослідницьке завдання стає складовою частиною в підготовці наукового магістра вже на цьому етапі.

В другому семестрі при вивченні дисципліни дослідницького компонента «Основи типологічного аналізу в архітектурі та містобудуванні» студент знайомиться з факторами, що впливають на формування архітектурно-типологічних особливостей, з класифікаційною методикою, комплексним аналізом середовища у складі типологічного дослідження в архітектурі, структурою типологічного дослідження в архітектурі, відображенням функціонально-планувальних та композиційно-стилістичних питань та ін. Індивідуальним завданням з дисципліни є написання реферату, для якого використовуються в тому числі і матеріали, зібрані під час проектно-дослідницької практики. В рефераті розглядаються такі питання як історія проектування та будівництва, характерні приклади архітектурно-містобудівних та архітектурно-планувальних рішень, передумови та фактори, що впливають на вибір проектного рішення, сучасні тенденції в проектуванні, класифікація

будівель і споруд обраного типу і таке ін. Таким чином в рефераті відображаються питання, приналежні до першого розділу наукової частини майбутньої кваліфікаційної роботи.

В третьому семестрі при вивченні дисципліни «Методика наукових досліджень в архітектурі» здобувачі виконують курсову роботу, зміст якої повинен відобразити результати магістерського дослідження в цілому. Робота складається за звичай з трьох розділів. Перший розділ, вже опрацьований в рефераті, подається в остаточній редакції, другий і третій розробляються під час індивідуальної роботи з науковим керівником і самостійної роботи студента. В другому розділі вивчаються містобудівні аспекти архітектурних рішень, функціонально-планувальні та архітектурно-композиційні вимоги до об'єктів, що досліджуються. В третьому розділі обґрунтовуються принципи проектування досліджуваного типу споруди, формуються прийоми та рекомендації, що дозволяють реалізовувати виявлені принципи проектування, виявляються кращі функціонально-планувальні, об'ємно-просторові чи архітектурно-композиційні рішення досліджуваного типу будівлі. Також пишеться вступ, формулюються в остаточній редакції цілі та завдання, об'єкт та предмет дослідження, загальні висновки роботи, список літератури, готується ілюстративний матеріал дослідження.

Важливим етапом виконання дослідницької частини роботи і підготовки до проектної стає переддипломна практика, що проходить на початку четвертого семестру навчання. Її зміст значно відрізняється від практики професійних магістрів. Завданням студента є завершення загального ескізу ілюстративної частини дослідження з детальною розробкою графічно-аналітичних таблиць, що мають наочно представити структуру і основні результати дослідження. Окрім того, ґрунтуючись на висновках дослідження, студенту необхідно підготувати архітектурно-планувальне завдання для розробки проектної частини кваліфікаційної роботи, визначитися з ділянкою для проектування, підготувати її топографо-геодезичну підоснову і фотофіксацію, а також розробити первісний ескіз-ідею майбутньої будівлі. Після виконання всіх цих завдань студент може приступити до завершального етапу підготовки – виконання проектної частини кваліфікаційної роботи.

Для заохочення студентів до наукової активності і апробації результатів наукового дослідження, таких як опублікування статті в студентському збірнику, виступ на конференції, опублікування тез в матеріалах конференції, в тому числі і сумісно з викладачами, участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та ін., передбачається врахування цих видів робіт і додаткові бали в критеріях оцінювання дисциплін дослідницького компоненту.